

بررسی مشابهات و تفاوت‌های سه گونه هشاشعر (شعر کوتاه گیلکی)، هایکو (شعر کوتاه ژاپنی) و شعر کوتاه آلمانی، بارها انجام گرفته است. گرچه کوتاهی و ایجاز وجه تشابه هر سه گونه شعری فوق است. ولی در آن‌ها تفاوت‌های زیادی نیز مشاهده می‌شود. ابتدا نمونه‌ای از هر کدام را می‌آوریم؛

یک نمونه از هایکو:

ای دختران شالی‌کار

همه چیزتان گل‌آلود است

مگر ترانه‌هایی که می‌خوانید

(رایزن 1654-1716)

یک نمونه آلمانی:

می‌خواهم آزاد باشم

عروسک خیمه‌شب‌بازی می‌گوید

و نخش پاره می‌شود.

(آرنفرد آستیل)

و هشاشعر:

بچ‌بیننه

ئی پئم بجار بو،

آرم تهره.

(وقت درو،/ مشتی عطر شالیزار، برای تو می‌آورم.)

رحیم چراغی

یکی از تفاوت‌های بین هایکو و هشاشعر این است که هایکو (بگذریم از پاره‌ای از ترجمه‌ها) معمولن بدون فعل و مرکب از چند عبارت است. حال آن‌که هشاشعر فعل می‌گیرد.¹ هایکو از سه مصرع ثابت تشکیل شده است و شبیه بجا‌کاری شعر (شعر شالیزاری) که از چهار مصرع تشکیل شده است، می‌باشد. هایکو و بجا‌کاری شعر هردو از قوافی مشخص و ثابتی پیروی کرده و خاستگاه هردو آن‌ها در سراسر دوره زمین‌داری ژاپن و گیلان است.² بنابراین، هایکو بیش از آن‌که به هشاشعر مشابه باشد، به بجا‌کاری شعر نزدیک است.

(1) در حاشیه هشاشعر، شمس لنگرودی، گیله‌وا - ضمیمه شماره 32

(2) درباره «پاس پرواز ققنوس ...»، رحیم چراغی، همان.

سینه‌سورخی

بهارا کیشه گیته

وختی نسیم، بنفشه واخویی یا

جنگل مئن، چو دگوده.

(سینه‌سرخ/ بهار را در آغوش خود گرفت/ وقتی نسیم، بیداری بنفشه را/ در

میان جنگل شایع ساخت)

محمد دعایی

تو روخونه ئو طرف،

مو ئی طرف.

اگه ئیتا پورد نها بی!

(تو آن سوی رود/ من در این سو./ اگر پلی می‌بود!)

هوشنگ عباسی

او زَمات که می داز

پلنگ دستانه بیگنت

می دوچوشم نی ناکِی

اون چنگ مئن دبو.

(آن زمان که داس من/ دستان پلنگ را برید/ مردمک چشمان من / در

چنگال او بود)

فریدون سلیمی

زندگی،

خشت پورده هچم‌هچم جور شوئه

اون سر، ئیسانه

سر فترک، جیر امانه

آب او طرف،

هنده لنگروده.

(زندگی،/ خمیده و به زحمت از پل خشتی بالا رفتن است/

بر بالای آن ایستادن است/ به شتاب پایین آمدن است/ آن

سوی آب،/ باز هم لنگرود است)

علی بالایی لنگرودی

با ما ارتباط داشته باشید

برای ارتباط با ما، می‌توانید از ایمیل

zite_zite@yahoo.com استفاده کنید. ما

منتظر پیشنهادهای، انتقادات و آثار شما هستیم.